

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 505/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., vedených pod sp. zn. Rvp 13593/2013 – sp. zn. Rvp 13596/2013, zastúpenej advokátom JUDr. B. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove a jeho uzneseniami sp. zn. 3 CoE 96/2012 z 26. októbra 2012, sp. zn. 5 CoE 150/2012 z 29. novembra 2012, sp. zn. 25 CoE 11/2012 z 18. októbra 2012 a sp. zn. 7 CoE 162/2012 z 29. októbra 2012 v spojení s postupom Okresného súdu Poprad a jeho uzneseniami sp. zn. 14 Er 1843/2004 z 1. februára 2012, sp. zn. 14 Er 247/2003 z 1. februára 2012, sp. zn. 14 Er 362/2005 z 1. februára 2012 a sp. zn. 14 Er 71/2005 z 1. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 13593/2013 – sp. zn. Rvp 13596/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13593/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 8. apríla 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a zákazu diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a jeho uzneseniami sp. zn. 3 CoE 96/2012 z 26. októbra 2012, sp. zn. 5 CoE 150/2012 z 29. novembra 2012, sp. zn. 25 CoE 11/2012 z 18. októbra 2012 a sp. zn. 7 CoE 162/2012 z 29. októbra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“) v spojení s postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) a jeho uzneseniami sp. zn. 14 Er 1843/2004 z 1. februára 2012, sp. zn. 14 Er 247/2003 z 1. februára 2012, sp. zn. 14 Er 362/2005 z 1. februára 2012 a sp. zn. 14 Er 71/2005 z 1. februára 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“).

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s dlžníkmi úver, ktorý boli povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, menovite určený, je oprávnený v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu a ktorá aj bola/mala byť relevantným exekučným titulom v exekučných konaniach vedených pred okresným súdom. Okresný súd rozhodol svojimi napadnutými rozhodnutiami

o prebiehajúcom exekučnom konaní/exekúcii tak, že exekúciu podľa § podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Exekučný poriadok“) vyhlásil za neprípustnú a následne zastavil, a to vo všetkých prípadoch. Napadnuté rozhodnutia okresného súdu boli druhostupňovým krajským súdom v odvolacom konaní potvrdené ako vecne správne.

3. Argumentáciu sťažovateľky v podaných sťažnostiach možno zhrnúť do niekoľkých rovín. V prvej rovine sťažovateľka atakuje samotnú právomoc okresného súdu ako súdu exekučného v exekučnom konaní preskúmať exekučný titul, ktorým bola notárska zápisnica. V ďalšom sťažovateľka poukazuje na závažné procesné pochybenia v postupe všeobecných súdov v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku a v ostatnom namieta nezačatie konania o prejudiciálnej otázke pred Súdny dvorom Európskej únie. V nadväznosti na svoju argumentáciu sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, ako aj postupom a napadnutými rozhodnutiami krajského súdu, ktoré ďalej zruší a predmetné veci vráti na ďalšie konanie, prizná jej primerané finančné zadosťučinenie a úhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

6. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

7. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 13593/2013 – sp. zn. Rvp 13596/2013, z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky, okresného súdu a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.B

K namietanému porušeniu označených základných práv a slobôd napadnutými rozhodnutiami okresného súdu

8. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

9. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti týmto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto ňou podané sťažnosti v tejto ich časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.C

K namietanému porušeniu označených základných práv a slobôd rozhodnutiami krajského súdu

10. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

11. Ústavný súd po preskúmaní predmetu týchto sťažností a v kontexte aj svojich zistení dospel k záveru, že použitá argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k naplneniu formálnych a materiálnych podmienok notárskej zápisnice ako právne relevantného exekučného titulu v podaných sťažnostiach je v podstate totožná s jej právnou argumentáciou, ktorú použila v stovkách predošlých sťažností, ktorými sa ústavný súd už zaoberal v uplynulom období a v ktorých atakovala rovnaké/totožné právne závery všeobecných súdov vo vzťahu k právnemu posúdeniu nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách vrátane posúdenia zmlúv o úvere koncipovaných formulárovou formou ako spotrebiteľských zmlúv v spojitosti s právnymi podmienkami, za akých bola v predmetnej veci notárska zápisnica ako exekučný titul koncipovaná. Vzhľadom na totožnosť tak v osobe sťažovateľky, ako aj totožnosť v použitej právnej argumentácii a skutkových okolnostiach, ktoré boli podstatné pre ustálenie záverov všeobecných súdov aj v prípadoch predošlých, ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na to, že sťažovateľke sú známe dôvody odmietnutia sťažností v obdobných prípadoch a ustálený právny názor ústavného súdu na danú právnu problematiku v závislosti od predmetu napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a ňou použitej argumentácie

bez relevantných zmien, nie je potrebné uvádzať tie isté dôvody odmietnutia, ako to je aj v prípade týchto sťažností. Vzhľadom na uvedené sa preto ústavný súd plne stotožňuje s dôvodmi svojich predchádzajúcich rozhodnutí (napr. sp. zn. I. ÚS 162/2011 z 27. apríla 2011, sp. zn. I. ÚS 410/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. II. ÚS 337/2012 z 13. septembra 2012, sp. zn. III. ÚS 488/2012 z 2. októbra 2012, sp. zn. IV. ÚS 446/2011 z 19. októbra 2011...), ktoré skončili odmietnutím podobných a opakujúcich sa sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v takýchto a obdobných prípadoch nemá dôvod meniť svoje už ustálené právne názory, a preto v podrobnostiach odkazuje na už citované svoje skoršie rozhodnutia.

12. K námietkam sťažovateľky týkajúcim sa postupu všeobecných súdov vo vzťahu k prejudiciálnemu konaniu ústavný súd konštatuje, že sa plne stotožňuje s odôvodnením svojich predchádzajúcich rozhodnutí (napr. sp. zn. I. ÚS 3/2013 zo 16. januára 2013, sp. zn. I. ÚS 110/2013 z 20. februára 2013, I. ÚS 157/2013 z 13. marca 2013, I. ÚS 146/2013 z 13. marca 2013, sp. zn. I. ÚS 153/2013 z 13. marca 2013, sp. zn. I. ÚS 152/2013 z 13. marca 2013, I. ÚS 363/2013 z 5. júna 2013...), ktoré skončili odmietnutím rovnakých sťažností sťažovateľky z dôvodov tam uvedených. Ústavný súd v takýchto prípadoch nemá dôvod meniť svoje už ustálené právne názory vyslovené v predošlých rozhodnutiach, na ktoré preto v podrobnostiach odkazuje a konštatuje, že svoje už vyslovené právne názory k nastoleným otázkam považuje z ústavného hľadiska za ústavne konformné a právne akceptovateľné, v dôsledku čoho hodnotí sťažovateľkou predstretú argumentáciu za neopodstatnenú.

13. Ústavný súd konštatuje, že v zmysle právnej úpravy účinnej v čase od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012 v prípade vyhlásenia exekúcie za neprípustnú podľa § 57 ods. 1 písm. f), g), h) a k) Exekučného poriadku a jej zastavení bolo povinnosťou okresného súdu ako súdu prvostupňového aplikovať ustanovenie s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku a o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení rozhodnúť na pojednávaní. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že vo všetkých napadnutých veciach okresný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, a to podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku. Uvedenému zákonnému dôvodu nepredchádzala povinnosť okresného súdu

vykonať/uskutočniť pojednávanie vrátane krajského súdu v odvolacom konaní a navyše všetky napadnuté rozhodnutia okresného súdu boli vydané v čase pred účinnosťou už citovanej zmeny Exekučného poriadku. Vzhľadom na uvedené zistenia je argumentácia sťažovateľky v podaných sťažnostiach zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v závere k postupu krajského súdu v odvolacom konaní dodáva, že podľa svojej konštantnej judikatúry súčasťou práva na spravodlivý proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane konania o odvolaní. Jedným z postulátov subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti je to, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru, a preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov, alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci. Procesný postoj účastníka konania nemôže zásadne bez ďalšieho implikovať mechanickú povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich, vrátane posúdenia tej skutočnosti, či a ako sú splnené/nesplnené podmienky na postup všeobecného súdu v odvolacom konaní, ktoré právne posúdenie tejto otázky patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu ako súdu druhostupňového, a nie do právomoci ústavného súdu.

14. V kontexte uvedeného ústavný súd odmietol sťažovateľkou podané sťažnosti týkajúce sa postupu a rozhodnutí krajského súdu v tejto ich časti z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pretože sťažnosti boli odmietnuté, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

15. V závere svojej argumentácie ústavný súd dodáva, že nemohol prehliadnuť predovšetkým „hmotnoprávne“ aspekty tvoriace nosné dôvody podaných súdnych žalôb v konaní pred všeobecnými (exekučnými) súdmi v kontexte s už právoplatnými rozhodnutiami súdov (všeobecných i ústavného), ktoré sa týkali množstva podobných prípadov súvisiacich s tým istým účastníkom, a to spoločnosťou P., s. r. o. Tieto sú pre všetkých zainteresovaných už notoriety, preto nie je potrebná ich konkretizácia. Vzhľadom

na tieto skutočnosti vyvstáva aj otázka, aký význam a efektivitu má pre sťažovateľku tento postup, keďže aj podľa judikatúry ESLP nie je nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa javí z materiálneho hľadiska v obdobných prípadoch ako neefektívny.

16. V kontexte s už uvedeným ústavný súd už iba dodáva, že právny zástupca sťažovateľky aj takýmto spôsobom zahlcuje ústavný súd podaniami, o ktorých je/musí si byť už dopredu vedomý, že nebudú v konaní pred ústavným súdom vzhľadom buď na rovnaký spôsob ich vybavenia v predošlom období, alebo na dôvod namietania neexistujúcich porušení základných práv a slobôd úspešné, a ktorých spracovanie z hľadiska časového a kapacitného bráni ústavnému súdu venovať sa tým veciam, ktoré si zasluhujú pozornosť, dokonca i jeho zásah. Takýto postup advokátskej kancelárie ústavný súd vníma len ako snahu o získanie materiálnych prostriedkov (odmeny) bez ohľadu na to, či taký postup zákon umožňuje, a je to porušením buď zákonných, alebo etických povinností advokáta.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2013